

SVÄRIGHETSGRAD:

Om du följer våra utförliga anvisningar blir det rätt lätt att gjuta en bänkskiva.

TIDSÅTGÅNG:

Räkna med två arbetsdagar plus tork- och härdningstid.

PRISBILD:

Cirka 800–1000 kr.

Dold metallarmering skyddar kanterna mot stötar.

Rostfritt galler från en skohylla blir en billig hylla för kastruller.

Avrundade kanter på betongskivan gör dem behagliga att ta på.

Köksmöbel med smarta detaljer

Spara en förmögenhet!

I stället för att köpa en dyr bänkskiva av sten gjuter du en snygg och robust skiva av betong till köket.

Rå betong, rostfritt stål och vita, putsade väggar är trenden när det gäller inredning av smarta kök. Men du behöver inte ge en förmögenhet för att få modern stil. Som äkta gör-det-självare ordnar du det i stället själv.

Se här hur lätt du skapar en köksmöbel av lättbetongskivor, och hur du gjuter en stark, robust och rå betongbeskiva att lägga ovanpå

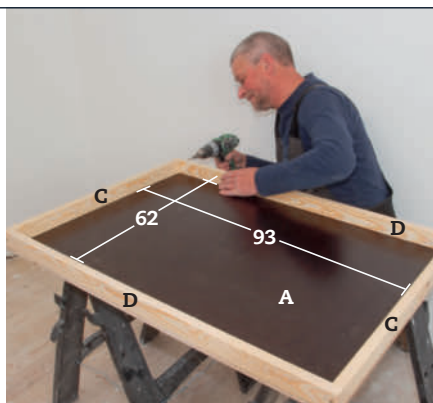
stommen av lättbetong. Vår köksmöbel är ett grytskåp och tack vare betongen fungerar det också som avställningsyta för heta kastruller och stekpannor. Även botten i skåpet gjuter vi av betong och i stället för en hylla av trä väljer vi en skohylla av rostfria stålrör. Följ våra anvisningar så sparar du mycket pengar på att själv gjuta en egen bänkskiva efter tycke och smak.

Gjut betongskivor

Du måste vara noggrann när du tillverkar gjutformarna till bänkskivan och bottenhyllan i grytskåpet. Det är först då som resultatet blir perfekt.

Vi använder oss av 12 mm formplywood, som är en mycket styv och absolut slät skiva som betongen inte fastnar på.

Se till att skapa plats för dina formar någonstans där de inte är i vägen medan betongen härdar. Formarna ska stå absolut vågräta. Det är en fördel att sätta ben under formarna för då blir det lättare att slå på dem underifrån när du ska vibrera betongen. Innan betongen hälls i formarna penslas de med olja (t.ex. matolja) för att betongen inte ska fastna.

1 Skruva ihop gjutformarna. En skiva A och fyra lister C och D används till den stora formen medan skivan B och listerna E och F används till formen till bottenhyllan. Fäst alla lister med 4 x 40 mm skruvar.

2 Justera formarna med exempelvis plastbrickor tills de är vågräta. Det är klokt att lägga plast på golvet för att skona det mot stänk. Sätt också ben G under formarna så att de höjs upp en bit.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

12 mm formplywood:

- 1 botten (A) till gjutform, 66,2 x 97,2 cm
- 1 botten (B) till gjutform, 63,7 x 79,7 cm

22 x 44 mm hyvlat trä:

- 2 kantlister (C) à 97,2 cm
- 2 kantlister (D) à 79,7 cm
- 2 kantlister (E) à 62 cm
- 2 kantlister (F) à 59,5 cm

25 x 95 mm hyvlat trä:

- 8 ben (G) à 20 cm

75 mm tjocka multiplattor:

- 7 sidor och botten à 40 x 60 cm

Dessutom:

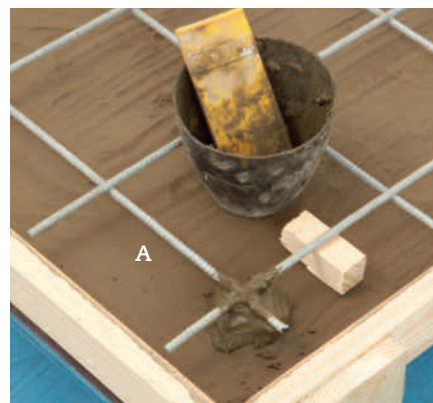
- 10 stålror från Tjusig skohylla (Ikea), lättbetonglim, plastbrickor, dyckertar, 4 x 40 mm och 5 x 100 mm skruvar, 7,5 x 110 mm betongskruvar, 6 mm armeringsnät med 10 cm rutor, hörnskyddsprofiler, snabbbetong, cementspackelmasa, primer, sandspackelmasa, akrylatfärg, stenolja, monteringslim (t.ex. Sikaflex 11FC), 55 x 2,5 mm spikar

Specialverktyg

- Betongsåg eller fogsvans
- Limslev för 75 mm lättbetongskivor

3 Lagg på 5 mm cementspackelmasa i formen. Här används en snabbhärdande variant, Lip 245. Var noga med att fördela massan i hörnen och låt den sedan torka i en halvtimme.

4 Lagg ett armeringsnät i formen. Lagg det först på små träbitar så att det lyfts upp lite. Gjut fast det med små klickar snabbbetong. När betongen har blivit hård (det tar en kvart) tas klossarna bort.

5 Blanda betong och häll den i formen. Fördela betongen överallt med en murslev och lägg på så att det är lite för mycket betong i formen. Jämna till betongen så att den sticker upp 2 mm ovanför trälisterna.

6 Dra av betongen med en list som du för i sickak på kanterna. Knacka sedan flera gånger på flera ställen längs sidorna med hammare och slå även underifrån för att få bort luftbubblor. Låt betongen härdas i tre dygn.

Bygg upp sidorna

Vi skapar ett helt nytt köksskåp av lättbetongskivor, dels för att det ser snyggt ut, dels för att de är mycket lätta att arbeta med. För att vi inte ska kladda lättbetonglim på spisen, skyddar vi den med en masonitskiva, som fästs med ett par tejprensor. När vi är klara kan masoniten tas bort och då får vi en liten luftspalt mellan spisen och skåpet.

Det invändiga avståndet mellan sidorna ska vara 76 cm eftersom stängerna till hyllan är 77 cm.

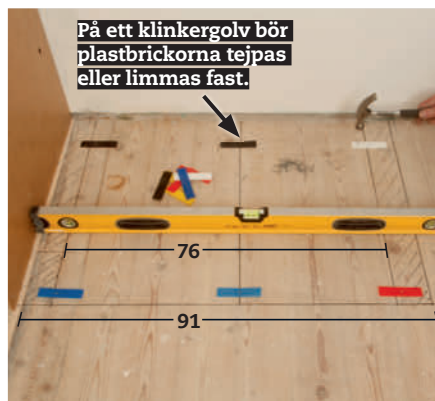
Här bygger vi på ett stabilt brädgolv och det går lika bra på klinker. Men ett flytande golv eller klickgolv är inte tillräckligt stabilt för denna lösning.

1 Kolla att spisen står lodrätt och justera om det är nödvändigt med skruvarna under spisen. Se också till att spisen står vinkelrätt mot väggen. Då blir det lättare att få bänkskivan rätt.

2 Fäst en masonitskiva på utsidan av spisen med lite tejp. Skivan skyddar spisen mot stänk och kladd och skapar lite luft mellan spisen och det nya skåpet.

3 Markera på golvet var de två sidorna ska placeras. Gör sedan en provmontering med lättbetongskivorna på plastbrickor tills de står vågrätt och lodrätt. Spika fast brickorna i golvet.

4 Fördela lim på kanten av lättbetongskivorna. Limmet blandas enligt anvisningarna på förpackningen och fördelas med en limslev. **VIKTIGT!** Fukta lättbetongen innan du lägger på lim!

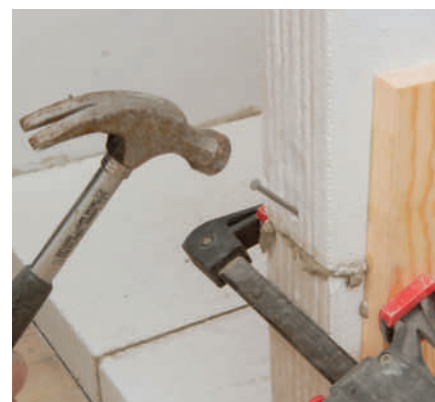
5 Knacka skivorna på plats för då fäster limmet bättre. Använd gummiklubba så att du inte slår sönder kanten på skivorna. Börja med att bygga sidan mot spisen.

6 Lagg sedan bottenkivorna och res de återstående väggen. Limma fast den yttre väggen på bottenkivan, golvet och väggen. Fäst den också med ett par skruvar i golvet.

7 Förankra lättbetongskivorna i väggen med ett par skruvar. I tegel kan du använda 7,5 x 115 mm betongskruvar och i trä 5 x 100 mm träskruvar.

8 Förstärk fogen i framkant. Spänn fast ett par klossar med tvingar och knacka ner en 55 x 2,5 mm spik snett uppifrån och ner i den undre skivan.

MATERIAL

Blanda en egen primer. Det är inte nödvändigt att köpa en primer för du kan blanda den själv av en del vitt trälim och tio delar vatten. Blanda noga.

TIPS

Gjut i omgångar. Om du har gott om tid räcker det att du gör endast den stora gjutformen, gjuter skivan och sedan återanvänder formen till nästa skiva. Formen ska bara göras mindre och du sparar material.

Om du har tänkt arbeta mycket med lättbetong lönar det sig att köpa en lättbetongsåg för ett par hundralappar.

Spackling

Sidorna på lättbetongskivorna ska vara släta och jämna så att du kan måla dem snygga. Det innebär att du ska ta bort överflödigt lim så snabbt som möjligt – och innan det härdar. När limmet har härdat och skivorna sitter ihop slipar du med slippapper, grundar med en primer och spacklar dem släta.

Lättbetong är ett material som lätt skadas av stötar. Det är därför klokt att förstärka kanterna med hörnbeslag (som egentligen används till gipsskivor). Skruva fast beslagen innan du spacklar.

1 Skrapa bort överflödigt lim innan det härdar. Det är nästan omöjligt att slipa ner limmet efteråt utan att använda sliprondell i en vinkelslip. Limmet blir hårdare än lättbetongen efter härdning.

2 Slipa alla ytor släta med slippapper. Försök få bort de små ojämnheterna med slippapperet så behöver du inte spackla så mycket. Då sparar du både tid och pengar.

3 Stryk skivorna ett par gånger med en primer. Det finns flera olika varianter att köpa, men det går utmärkt att blanda en själv av trälim och vatten.

4 Skruva fast hörnbeslag. De klipps till önskad längd med plåtsax eller sågas med bågfil. Hörnan på beslagen sticker ut lite och det innebär att du kan täcka skruvarna med spackelmassa.

5 Sandspackla alla sidor (inte botten och de översta kanterna) och dra ut spacklet i ett jämnt lager. Du får räkna med att spackla i två omgångar. Slipa när massan har härdat och det är klart för målning.

Montering

När betongskivorna har härdat i tre dagar kan de tas loss ur sina gjutformar och göras i ordning. De ska slipas och spacklas och poleras med stenolja så att de blir fullständigt släta och täta, så att de inte suger åt sig smuts.

Gallret har vi gjort av stålrör som är 1 cm längre än avståndet mellan sidorna. Rören kommer från en skohylla (Ikea) och det är billigare än att köpa lösa rör eller stänger. Rören limmas fast i hål på sidorna. Du bestämmer själv på vilken höjd. Gör en bormall så att alla hål hamnar på samma nivå och i rak linje.

När skivan har tagits ut ska den slipas.

1 Vänd gjutformen och skruva loss kantlisterna. Vricka loss dem försiktigt och ta bort formplywooden från betongskivan. Innan du spacklar skivan ska den slipas matt med grovt slippapper.

2 Ytan spacklas slät med bred spackel och snabbhärdande cementspackelmasa. Blanda en rätt tunn spackelmasa och dra ut den i ett tunt, jämnt skikt. Låt den torka i en timme.

3 Läggt bottenskivan på plats. Läggt ett par klickar fogmasa på botten av lättbetong och skjut in skivan på två trälistor. Ta bort listerna så ligger skivan där den ska.

4 Nu är det dags att borra hål för stålrören. Gör först en bormall av en träskiva. Se till att avståndet är lika stort mellan alla hål och att de sitter i en rak linje. Borra genom mallen så hamnar hålen rätt.

5 Limma fast stålrören i hålen. Klicka i lite monteringslim i samtliga hål. Stick in rören i de djupare hålen och sedan i motsvarande hål mitt emot så att de sitter 5 mm in i alla hål.

6 Läggt ett par limsträngar på ovansidan av lättbetongväggarna. Om det är nödvändigt kan du först fästa ett par plastbrickor så att betongskivans ovkant hamnar i nivå med spisen. Tryck ner betongskivan i limmet.

När betongskivorna har lagts på plats behandlas de med stenolja. Polera in oljan med mjuk trasa tills skivorna inte längre suger. Ta bort överflödiga olja.